

3080.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK GENT

900000152286

Digitized by Google

EPISTOLA
GASPARIS DIAS
FEREIRA

In carcere, unde erupit, scripta

Die 17 August, 1649.

3474 11 9 10 11 12

*Ill^{mis}. ac Celsissimis Præpotentibusque Dominis
Ordinibus Generalibus Deputatis.*

IN omni tempore, statu & fortuna decet virum ingenuum suarum actionum rationem palam exhibere, præsertim cum rerum vicissitudo eò premit & impellit, ut stultas non plebis, sed malevolorum linguas in honestorum depressionem, & denigrationem semper intentas ère sit, veritatis nodis religare. Lusitanus sum, & Serenissimi Regis Portugaliæ à natura vasallus, per divisionem Brasiliæ in partes Dominorum fœderati Belgii propria sponte ac promissa fide secessi, eorumque dominium sub directione societatis subivi, accedente illuc terrarum Ill^m. Dn. comite Mauritio, in illius gratiam, obsequium, & ministerium pro societatis commodo me commisi: meâ operâ, industriâ, atque consiliis toto suæ gubernationis septennio populum Lusitanum adeo continuit in officio, ut palam pronuntiare non abnuerit, se plus obsequii à Lusitanis quam à Belgis in omnibus occasionibus pacis bellicque percepisse: ipsum Ill^m. comitem fidissimum, & insignissimum hujus veritatis testem sistere audeo, utrarum rerum gerendarum, sive dirigendarum ergo, veritus sane, ne ipso absente, invidi Lusitani, quando Belgarum odium eva-

dere potuissem, in meruerent, at scitum volo, utriusque nationis neminem sive argenti, vel auri tantillum à me acceptum, sive injuriam alicui incussam mihi posse exprobare: in hanc perveniens regionem animadverti Societatis res hic ita vergere in ruinam, ut eam diu subsistere nullo modo posse, judicarem, & cum de earundem statu in Brasilià factis gnarus essem Lusitanorumque tædii affatim conscius, timens regioni illi, brevi ea quæ evererunt eventura, apud me constitui, aliquam explanare sive aperire viam, ut absque ullo neutrius nationis damno Brasilia ad securitatem & quietem perduceretur, quippe qui bona, & quidquid in mundo possideam, in ea regione situm habebam: proposui ideo Serenissimo Regi meo, ut Brasiliam vellet emere à Societate, excogitavi modos, struxi rationes, designavi ac ostendi tramites rectos & obliquos quo ad effectum negotium deduci possit, ut inde profecto verbis & suasionibus tanquam ad Principem, & primates Lusitanos usq; ad ipsius Religionis prætextum & zelum: interceptis horum meorum scriptorum copiis, à Curia Provinciali duodecim millibus florenorum & exitio particulari damnatus sum, porro tunc in adventum miserum, nullius perduellionis reum, imo de republ. non solum in Brasilia sed & hic in Belgio, si res ex recto bonæ rationis status

angu-

angulo candide perspiciatur, benemeritum, illud rarum (quod nunquam antehac à primordiis hujus reipublicæ visum est) nempe in processu extraordinario, ab ipso tribunali, ad quod appellatio esset devolvenda, Procuratori generali eandem non tantum concedi, sed incitari: nulla hucusque facta fuerat, nec permessa similis appellatio in his Provinciis: quid sententiæ possem sperare à iudice appellationem petente, sive cupiente, ea fuit tripliciter capitalis: condemnatio scilicet triginta millium florenorum, septennalis captivitas, ablegatio extra universum orbem, qui Dominis Ordinibus paret ab oriente usque ad occidentem, & qui aliquando futurorum temporum paruerit, & insuper sine sententia, ab humano colloquio interdictio salva præfidis facultate, fuit superaddita: Hos labores per quadriennium exantlavi: & cum universa bona mea (quæ quidem non erant exigua) bello, populationibus, furtis, & direptionibus absumpta sint, ultimo ad clementiam Celsissimi Principis Auriaci pro remedio tantæ miseræ obtinendo nuper confugi: stiti supplicationem suæ Celsitudini, causam meam, statum, & labores veraciter enarrando: remisit eam ipse benigne de more solito ad Curiam provincialem, ut de ea re consilium seu informationem daret: ego vero nil acerbius possem à Curia

sperare, quam quod in prima instantia judicaverat, conscius (ut ipsa) me nihil noxæ prætenfis cuspis (quando sic vocare libeat) addidisse, at vero Curia nil in scriptis respondere decrevit, videns utique ut reor, meæ veraci propositioni non posse resistere per scripta, sed statuit, verbo tenus Celsissimo Principi satisfacere, quod tali modo factum est (quo tamen, nescio) ut omnino mihi tota libertatis spes, & remedii adempta fuerit; Quid in rigida hac fortuna facturus essem (Celsissimi Domini) quid opis ad meam familiam septem puerorum, & uxoris per orbem sparsam excogitare valerem? quid vitæ vel vimendi modum instituere possent, quid de miserrimo hoc mortali sene ad incitas redacto expectandum foret, solvere mulctam mihi erat impossibile, fugere probrosum, propriis manibus jugulari, impium ac detestabile homini Christiano; demum illud medium, quod possem ante tres annos eligere (& quidem præ rubore nolvi) hoc elegi, ac patravi: fugi, ut potui: at non vos Celsissimos Dominos fugio, neque vestram Gubernationem, aut Dominium. Familia enim mea & omnia in Brasilia, sub vestra sunt potestate: fugio acerbam illorum hominum indolem, qui advenarum damnis oblectantur ac tripudiant: hujus veritatis à me hic assertæ probationem ad oculum spero habeatis, si Deus Opt.

Opt. Max. me in conspectum Serenissimi Regis
mei pervenire concefferit: Daturus enim sum ope-
ram, quoquo possim modo ei suadere veris ratio-
nibus, ut posthabitis populi interpellationibus, sui
ipsius proposito & desiderio prudenter satisfaciat,
dissidiaque præsentia de Brasilia ad perpetuam pa-
cem componentur. Ipse Deus Opt. Max Illust. per-
sonas vestras, & Rempubl. servet & facili-
tet. Dat. Hagæ, carcere an disseffu, decimo septimo Augusti
1649.

GASPAR DIAS FERREIRA.

